

Azərbaycan Konstitusiyası multikulturalizm düşüncəsini təsbit və təşviq edir

Mədəniyyətlərin qarşılıqlı zənginləşməsinə nail olmaq üçün dialoq və əməkdaşlıq qaçılmaz şərtlərdən biridir

Son illər multikulturalizmin və tolerantlığın inkişaf etdirilməsi, mədəniyyətlərarası əməkdaşlığın və dialoqun genişləndirilməsi ilə bağlı beynəlxalq məkanda görülən işlər, aparılan diskussiyalar, müxtəlif ölkələrdə keçirilən beynəlxalq konfranslar, simpoziumlar XXI əsrdə sivilizasiyalararası dialoq ideyasının nə qədər böyük aktualıq kəsb etdiyini göstərir. Çünki qloballaşan dünyamızda qarşılıqlı əməkdaşlıqdan və dialoqdan qaçmaq sivilizasiyalararası qarşıdurmaların daha da güclənməsinə və gərginliyin artmasına səbəb ola bilər. Məhz buna görə də, dünyanın söz sahibi olan BMT, UNESCO və digər nüfuzlu beynəlxalq təşkilatları da darşılıqlı dialoqun və əməkdaşlığın qaçılmaz olduğunu bəyan edirlər. Bu məsələ həm də bir çox dövlət başçıları tərəfindən dəfələrlə gündəmə gətirilib. Onlar da dünyada mövcud olan qlobal problemlərin bütün dünya xalqlarının birgə səyləri ilə həll edilməsinin vacibliyini qeyd edirlər. Çünki dünyada sülhə və əmin-amanlığa, mədəniyyətlərin qarşılıqlı zənginləşməsinə nail olmaq üçün dialoq və əməkdaşlıq qaçılmaz şərtlərdən biridir. İndiki qarışıq zamanda bəşəriyyət qarşısında duran həlli vacib məsələlərdən biri də Şərqlə və Qərblə, başqa sözlə desək, İslam və xristian sivilizasiyaları arasında dialoq mühiti yaratmaq, onlara aid mütərəqqi dəyərlərin qarşılıqlı mübadiləsinə təmin etməkdir ki, Azərbaycan Respublikasının bu sahədəki təcrübəsi bütün dünyaya nümunə ola bilər.

Müstəqilliyinin ilk illərindən ölkəmizdə vicdan azadlığının təmin edilməsi istiqamətində həyata keçirilən ardıcıl dövlət siyasəti, bununla bağlı yaradılan hüquqi təminat bazası, Azərbaycanı həm də dünyada multikultural məkən kimi tanınmasına gətirib çıxardı. Azərbaycan Respublikasının Ali qanunu olan Konstitusiyamız özünün demokratik mahiyyəti ilə cəmiyyət həyatının bütün sahələrində multikulturalizm düşüncəsini təsbit və təşviq edir.

Bu da danılmaz faktdır ki, ictimai münasibətlər sisteminin sivil şəkildə tənzimlənməsi ilk növbədə insanların digər mədəniyyətlərə dözümlülük səviyyəsi ilə sıx bağlıdır. Buna görə də təsadüfi deyil ki, son illərdə bir sıra iqtisadi, siyasi, humanitar və beynəlxalq tədbirlərin keçirilməsi üçün ən məqsədəuyğun məkən kimi, məhz ölkəmizin paytaxtı seçilir. Ölkəmizin bu sahədə nümayiş etdirdiyi yüksək təşəbbüskarlıq həm də tədbir iştirakçılarının məmnunluğu ilə nəticələnir. Bu gün paytaxtımızda təşkil edilən çoxsaylı mötəbər beynəlxalq tədbirlər Bakının artıq regionun təkə diplomatik deyil, həm də multikulturalizm mərkəzi kimi tanınmasına səbəb olub. Son illər bu istiqamətdə Respublikamızda həyata keçirilən tədbirlər arasında Beynəlxalq Humanitar Forumu, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatına üzv dövlətlərin mədəniyyət nazirlərinin konfransını, Ümumdünya Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumu, Dünya Dini Liderlərinin Zirvə görüşünü, Krans Montana Forumunu, Davos Forumunu, III Qlobal Bakı Forumunu, habelə ilk Avropa Oyunlarını və digər beynəlxalq tədbirləri göstərmək olar. Bütün bu forumlar, konfranslar vasitəsilə sivil dialoqun qurulması, ideyalar, nəzəri və praktiki bilik mübadiləsi, konstruktiv debat və müzakirələr onu deməyə əsas verir ki, Bakı şəhəri artıq multikultural ideyaların gerçəkləşdirildiyi bir məkən statusunu qazanıb.

Bunu da qeyd etmək vacibdir ki, 2012-ci ildə "Evrovizion-2012" kimi qlobal musiqi yarışmasını yüksək təşkilatçılıqla keçirən Azərbaycan 2015-ci ilin iyun ayında "Baku 2015" ilk Avropa Oyunlarına da böyük uğurla ev sahibliyi etdi və həmin günlərdə bütün Avropanın diqqətini özünə cəlb edə bildi. Dünya ictimaiyyəti Bakı şəhərinin sülh və sabitlik paytaxtı olduğunu, respublikamızın qısa zamanda böyük sosial-siyasi və iqtisadi uğurlara imza atdığına əyani şahidi oldu. Xalqımızın qonaqpərvərliyinə, qədim mədəniyyətinə, ecazkar musiqisinə, zəngin incəsənət nümunələrinə heyran olan qonaqlar, həm də bu məkanda multikultural dəyərlərin, eləcə də ən müxtəlif xalqların dinc- yanaşı yaşadıklarını öz gözləri ilə görmək imkanı qazandılar. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin "Baku 2015" ilk Avropa Oyunlarının açılış mərasimində "Azərbaycanda bütün xalqların, bütün dinlərin nümayəndələrinin birgə, bir ailə kimi yaşaması nadir təcrübədir. Azərbaycan Avropa ilə Asiyayı, sivilizasiyaları birləşdirir, qarşılıqlı anlaşmanın bərqərar olması üçün səylər göstərir" fikri də bunu bir daha sübut etdi.

Bu siyasət, məhz ona görə uğurludur ki, onun əsası Azərbaycan xalqının böyük oğlu, Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulub. Məlumdur ki, 1998-ci ilin dekabrında Bakı şəhərində keçirilən "İslam sivilizasiyası Qafqazda" mövzusunda beynəlxalq simpoziumun açılış mərasimində çıxış edən Ümummilli lider din azadlığının müdafiəsi kontekstində dözümlülüyün təmin edilməsinin vacibliyini xüsusi qeyd edib: "Dünyada bir çox böyük dinlər mövcuddur. Hər dinin özünəməxsus yeri var. Biz azərbaycanlılar İslam dini ilə fəxr edirik, eyni zamanda, heç vaxt başqa dinlərə qarşı mənfi münasibət göstərmirik, düşmənçilik, ədavət aparmırıq və heç bir xalq da öz dinimizə itaət etməyə məcbur etmərik.

Əslində, başqa dinlərə qarşı dözümlülük, onlarla qarşılıqlı anlaşma şəraitində yaşamaq İslami dəyərlərin ortaya qoyduğu xüsusiyyətlərdir. Məlumdur ki, ölkəmizdə İslam dini ilə yanaşı xristian, yəhudi və digər

dinlərin də daşıyıcıları əsrlər boyu yaşayıb və indi də yaşamaqda davam edirlər. İnsanlar hansı dinə, hansı mədəniyyətə mənsubluğundan asılı olmayaraq bütün başqa mədəniyyətlərə, dinlərə, mənəvi dəyərlərə hörmət etməli, o dinlərin bəzən kiməsə xoş gəlməyən adət-ənənələrinə qarşı belə, dözümlü münasibət göstərməlidirlər. Bütün səmavi dinlər ədavəti, münaqişəni, müharibələri yolverilməz hesab edir. Buna görə də çalışmaq lazımdır ki, müasir zamanda belə hallara ümumiyyətlə, yol verilməsin.

Bu sahədə ölkəmizdə görülən işlər bir daha təsdiqləyir ki, Azərbaycan Respublikasında dinlərarası əməkdaşlığın mövcudluğu, dövlət-din münasibətlərinin ən yüksək səviyyədə olması respublika rəhbərliyinin siyasi uzaqgörənliyi ilə bağlıdır. Son beş ildə respublikamızda dinlərarası dialoqa, millətlərin tolerant mühitdə yaşamasına xidmət edən forumlarda dünyanın 100-dən çox dövlətinin ictimai-siyasi və din xadimləri, Nobel mükafatı laureatları, alimlər, jurnalistlər iştirak ediblər. Onlar ölkəmizdə mövcud olan multikultural və tolerant mühiti çox yüksək dəyərləndirirlər.

Buna görə də Prezident İlham Əliyevin 15 may 2014-cü il tarixli sərəncamı ilə dünyada ilk multikultural qurum olan Beynəlxalq Bakı Multikulturalizm Mərkəzinin yaradılması da, təsadüfi sayıla bilməz. Ulu Öndər Heydər Əliyevin dünyəvi bir dəyər kimi ortaya qoyduğu Azərbaycançılıq məfkurəsinə uyğun olaraq tolerantlığın və mədəni, dini, linqvistik müxtəlifliyin qorunmasını təmin etmək, habelə Azərbaycanı dünyada multikulturalizm mərkəzi kimi tanımaq və mövcud multikultural modelləri tədqiq və təşviq etmək mərkəzin əsas vəzifəsi kimi ortaya qoyulub.

Azərbaycanda multikulturalizmin və tolerantlığın qorunaraq inkişaf etdirilməsi istiqamətində görülən qlobal işlərin nəticəsidir ki, ölkəmizdə din azadlığının təmin olunması ilə bağlı məsələlər beynəlxalq məruzəçilər tərəfindən yüksək dəyərləndirilir və nümunə olaraq digər dövlətlərə də tövsiyə olunur.

Hazırda ölkəmizdə din azadlığının hüquqi tənzimlənməsi sahəsində çox böyük qanunvericilik bazası yaradılıb. "Dini etiqad azadlığı haqqında" qanun (20 avqust 1992-ci il), "Dini ekstremizmə qarşı mübarizə haqqında" qanun (4 dekabr 2015-ci il), Prezident İlham Əliyevin "Azərbaycanda dini mədəniyyətin, tolerantlığın, dinlərarası və mədəniyyətlərarası dialoqun təbliğinin gücləndirilməsinə dair əlavə tədbirlər haqqında" 5 avqust 2015-ci il tarixli sərəncam və digər sənədlər imkan verir ki, bu sahədə ortaya çıxan bütün anlaşılmazlıqlar qanun çərçivəsində öz həllini tapsın.

Bununla yanaşı, Azərbaycan həm də insan hüquqları sahəsində 300-dən çox beynəlxalq müqavilənin iştirakçısı və mühüm nüfuzlu beynəlxalq təşkilatların (BMT, Avropa Şurası, MDB, UNESCO, İslam Konfransı Təşkilatı və s.) üzvüdür. Hazırda Azərbaycan dövləti insan hüquqlarının müdafiəsinin bütün beynəlxalq mexanizmləri ilə sıx əməkdaşlıq edir və onlara müvafiq dövrü hesabatlar verir. Eyni zamanda beynəlxalq mexanizmlər tərəfindən irəli sürülən tövsiyələr də Azərbaycan Respublikası tərəfindən dövlətdaxili qanunvericiliyin daha da təkmilləşdirilməsində bir nümunə kimi istifadə olunur.

Bu baxımdan, Prezident İlham Əliyevin müvafiq sərəncamı ilə 2016-cı ilin Azərbaycanı "Multikulturalizm ili" elan olunması da, multikulturalizm ideologiyasının xalqımız və dövlətimiz üçün necə vacib əhəmiyyət kəsb etdiyini bir daha ortaya qoyur. Heç şübhəsiz ki, multikulturalizm cəmiyyətdə yeni termin kimi qarşılanıla bilər, əslində isə onun da fəlsəfi-ideoloji mahiyyətində Azərbaycan xalqının əsrlər boyu əxz etdiyi sivil dəyərlər dayanır ki, onlar xalqımız üçün yeni deyil. Digər xalqlara, mədəniyyətlərə hörmət, əslində, xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin vahid sistem halına gətirdiyi azərbaycançılıq ideologiyasının da ana xəttini təşkil edir. Məhz, Ulu Öndər Heydər Əliyevin uzaqgörən siyasəti sayəsində Azərbaycan çoxdan bu proseslərin fəal iştirakçısı kimi çıxış edir.

Azərbaycançılıq ideologiyası ölkənin bütün sahələrində olduğu kimi multikulturalizmin və tolerantlığın, eləcə də sivilizasiyalar və mədəniyyətlərarası dialoqun və əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsində mühüm rol oynayır. Öz dövründə bu məsələyə münasibət bildirən Ümummilli Lider Heydər Əliyev deyib: "Avropa ölkələri ilə münasibətlərin inkişafında qədim İpək yolunun bərpaasını nəzərdə tutan TRASEKA proqramının həyata keçirilməsi mühüm yer tutur. Bu nəhəng nəqliyyat dəhlizinin mərkəzində yerləşən ölkə kimi Azərbaycan Şərqlə Qərbin qovuşmasında böyük rol oynayır". Bu da onu deməyə əsas verir ki, siyasi və iqtisadi müstəvidə bu tendensiyanı dünyada ilk dəfə nəzərə alan və Böyük İpək yolunun bərpaı ideyasını irəli sürən də məhz Ulu Öndər Heydər Əliyev oldu. Onun bilavasitə təşəbbüsü ilə hələ 8-9 sentyabr 1998-ci ildə 32 dövlət rəhbərinin iştirakı ilə Bakıda keçirilən beynəlxalq konfransda bir sıra planetar miqyaslı strateji layihələrin həyata keçirilməsi istiqamətində ciddi addımlar atıldı. Bu addımı ilə Heydər Əliyev Azərbaycanı dünya üçün əhəmiyyətli bir dövlət kimi təqdim etməklə, həm də ölkəmizin sosial-iqtisadi, siyasi və humanitar sahələrinin dirçəlişinə start vermiş oldu. Burada da dövlət-din münasibətlərinin düzgün formalaşdırılması, multikulturalizmin və tolerantlığın inkişaf etdirilməsi, milli və dini birgəyaşayışın təmin olunması ən mühüm amillərdən biri kimi özünü göstərdi.

Ümummilli lider Heydər Əliyev ölkədə multikultural mühitin inkişaf etdirilməsi istiqamətində gördüyü işlərin arasında respublikamızda mövcud dini ziyarətgahların təmiri və bərpaına, qorunmasına da xüsusi diqqət yetirirdi. Ulu Öndər ölkədə mütərəqqi İslam dəyərlərinin inkişafına diqqət yetirməklə yanaşı, burada mövcud olan digər dinlərin inkişafına da tolerant mühitin yaradılmasını təmin edir, dini konfessiyalar arasında qarşılıqlı hörmətə söykənən münasibətlərin formalaşması üçün lazım olan bütün şəraiti yaratdı. Məsələn, 1999-cu ildə

ölkəmizdə sayları çox az olsa da, katolik icması dövlət qeydiyyatına alındı. Əvvəllər dini ayinləri evlərdə icra edən icma üzvlərinə öz inanclarına ibadət etmək üçün lazım olan bütün şərait yaradıldı. 2000-ci ildə isə onlara öz ibadətlərini yerinə yetirmək üçün ayrılan xüsusi bina kilsəyə çevrildi. Daha sonrakı illərdə isə Azərbaycan hökuməti ilə Vatikan arasında əldə olunan razılığa əsasən, Bakıda Nobel prospektində Roma katolik kilsəsi inşa edildi. Vatikanın başçısı II İoann Pavel 2002-ci ilin may ayında Bakıda səfərdə oldu, dövlət rəsmiləri, ictimaiyyətin nümayəndələri ilə görüşərək ölkədəki mövcud tolerantlığı yüksək qiymətləndirdi: "Azərbaycanda dinlər arasındakı tolerantlıq münasibətləri dünyanın bir çox ölkələri üçün yaxşı nümunə ola bilər".

Bu gün Azərbaycanda mədəni müxtəlifliyin inkişafına xidmət edən bu strateji kursu dövlət başçımız İlham Əliyev böyük inamla davam etdirir. 2003-cü ildə keçirilən prezident seçkisində qələbə qazanan İlham Əliyev andiçmə mərasimində "Mən hər bir azərbaycanlının Prezidenti olacağam" deməklə, ölkə vətəndaşlarının ona olan etimadını daha da gücləndirmiş oldu. Prezident İlham Əliyevin müxtəlif xalqların mədəniyyətlərinin qorunması və inkişaf etdirilməsi ilə bağlı siyasəti çağdaş dövrün reallıqları ilə özünü təsdiq etdi. Prezident İlham Əliyev hesab edir ki, müasir dünyada qloballaşma prosesinin nəticəsi kimi ortaya çıxan sivilizasiyalararası toqquşma və ziddiyyətlər hər bir xalqın dini dəyərlərinin qorunması məsələsini çağdaş dövrün aktual məsələlərindən birinə çevirib.

Bu da danılmaz faktdır ki, ölkəmizdə mədəni müxtəlifliyin, sivilizasiyalararası dialoq mühitinin qurulmasında ölkəmizin Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun rəhbəri Mehriban xanım Əliyevanın da xidmətləri danılmazdır. Mehriban xanımın rəhbərliyi ilə Fondun mədəniyyət diplomatiyasına və mədəniyyətlərarası dialoqa töhfələr verən, Qafqazda və keçmiş sovet məkanında analoqu olmayan uğurlu layihələrin həyata keçirilməsi, Azərbaycanı bütün dünyaya tanıtmış oldu. Məsələn, Parisdə Versal Sarayının parkında yerləşən abidələrin bərpasına, Strasburqda Müqəddəs Məryəm Kafedral kilsəsinin yenidən qurulmasına, Pakistanda zəlzələdən zərər çəkən qızlar məktəbinin yenidən inşasına, Hollandiya, Rusiya, Gürcüstan, Rumıniya, Misir və digər ölkələrdə təhsil ocaqlarının müasirləşdirilməsinə, Afrika ölkələrinin qeyri-maddi mədəni irsinin qorunmasına göstərilən yardım və diqqət ölkəmizin dünyaya nümayiş etdirdiyi humanizm nümunəsidir. Bununla yanaşı, Mehriban xanımın təşəbbüsü və dəstəyi ilə Qəbələdə Beynəlxalq Musiqi Festivalının təşkili, Avroviziya musiqi yarışmasında Azərbaycanın iştirakına dəstək və s. Heydər Əliyev Fondunun Azərbaycanın dünyada təbliğinə verdiyi böyük töhfədir.

Qeyd etmək lazımdır ki, Mehriban xanım Əliyevanın rəhbərlik etdiyi Heydər Əliyev Fondu hər bir layihəsi ilə müxtəlif xalqlar arasında humanizm, həmrəylik və dözümlülük kimi bəşəri dəyərlərin, multikulturalizmin və tolerantlığın bərqərar olmasına xidmət edir. Fondun həyata keçirdiyi "Tolerantlığın ünvanı Azərbaycan" layihəsi çərçivəsində ölkədəki məscidlərdə, kilsələrdə, sinaqoqlarda gördüyü təmir-bərpa işləri də dövlət-din münasibətlərinin tənzimlənməsinə böyük töhfədir. Azərbaycanda mövcud olan dini və milli icmalar arasındakı dostluq və qardaşlıq əlaqələrinə münasibət bildirin Mehriban xanım Əliyeva deyib: "Xalqlar arasında ənənəvi dostluq və qardaşlıq münasibətlərinin, tolerantlığın hökm sürdüyü Azərbaycan cəmiyyəti bizim tarixi nailiyyətimizdir və bu amil ictimai-siyasi həyatımızın aparıcı normasına çevrilib. Ölkəmizdə yaşayan müxtəlif xalqlara öz milli- mənəvi dəyərlərini, dini etiqadını, adət-ənənələrini qoruyub saxlamaq, dil və mədəniyyətini inkişaf etdirmək üçün demokratik şərait təmin edilib. Azərbaycanın bütün vətəndaşları dilindən, dinindən, etnik mənsubiyyətindən asılı olmayaraq, əsas insan hüquq və azadlıqlarına malikdirlər. Qürurverici faktdır ki, Azərbaycan dünya ölkələri üçün tolerantlıq örnəyi hesab olunur və bir çox dövlətlər bizim təcrübəmizdən yararlanmağa çalışırlar".

Lakin onu da qeyd etmək lazımdır ki, bizim təcrübəmizi mənimsəmək, öyrənmək istəyən dövlətlər olduğu kimi, tam əksinə, multikulturalizmin iflasa uğradığını iddia edən bir sıra dövlətlər də var. Bu dövlətlərin böyük əksəriyyətinin Avropada yerləşməsi də, istər-istəməz hər kəsi düşünməyə vadar edir. Avropanın bu qəflət yuxusundan ayılmasında ölkəmizdə keçirilən ilk Avropa oyunlarının da mühüm rolu olub.

İlk Avropa Oyunlarının Azərbaycanda keçirilməsinin əsas səbəblərindən biri də, ölkəmizdə insan hüquqları və demokratikləşmə, habelə milli-etnik, dini tolerantlığın təmini sahəsindəki böyük nailiyyətləri təbliğ etməkdir. Bu oyunlar zaman bir daha təsdiqləndi ki, Azərbaycan qətiyyətlə geridə qalmış müsəlman və ya Şərqi ölkəsi deyil, müasir, qonaqpərvər, gülərlü olmaqla yanaşı, həm də çox tolerant bir ölkədir. Burada müxtəlif dini konfessiyaların, ayrı-ayrı xalqların nümayəndələri dostluq və mehriban qarşılıqlı anlaşma şəraitində uzun illərdir ki, yaşayırlar və bundan məmnundurlar. Bu gün Azərbaycanda müxtəlif millətlərin, dinlərin və mədəniyyətlərin nümayəndələrinin sərbəst yaşamaları üçün bütün zəruri şərait yaradılıb. Bu da insan hüquqlarının dövlətimizdə tam təmin olunduğunu təsdiqləyən əsas amillərdən biridir.

Azərbaycanda yaşayan insanların hüquqlarını müdafiə edən əsas qanun Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasıdır. Konstitusiyanın 44-cü maddəsində qeyd olunub ki, hər kəsin milli mənsubiyyətini qoruyub saxlamaq hüququ var. Eyni zamanda, burada heç kəsin milli mənsubiyyətini dəyişdirməyə məcbur edilməməsi barədə imperativ norma da təsbit edilib. Ana yasamızın 21-ci maddəsinin 2-ci hissəsində qeyd edilir ki, Azərbaycan Respublikası əhalinin danışdığı başqa dillərin sərbəst işlədilməsini və inkişafını təmin edir. Azərbaycan Respublikası milli azlıqların hüquqlarının müdafiəsinin təminatı üçün mövcud müvafiq konvensiyalara (məsələn, Milli azlıqların müdafiəsi haqqında Çərçivə Konvensiyası, Regional dillər və ya

azlıqların dilləri haqqında 1992-ci il Avropa Xartiyası və s.) qoşulub və mühüm dövlətdaxili tədbirlər həyata keçirib. Bundan əlavə, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müvafiq olaraq 28 dekabr 2006-cı il tarixli və 7 dekabr 2011-ci il tarixli sərəncamları ilə təsdiq edilən Azərbaycan Respublikasında insan hüquqlarının müdafiəsi üzrə Milli Fəaliyyət Planında və Azərbaycan Respublikasında insan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsinin səmərəliliyini artırmaq sahəsində Milli Fəaliyyət Proqramında insan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsinin səmərəliliyinin artırılması, cəmiyyətdə hüquq mədəniyyətinin inkişaf etdirilməsi, normativ hüquqi bazanın və hüquq müdafiə sisteminin təkmilləşdirilməsi istiqamətində tədbirlərin davamlılığının təmin edilməsi ilə əlaqədar mühüm müddəalar öz əksini tapıb.

Əgər biz müxtəlif xalqların, millətlərin, dinlərin xüsusiyyətlərinə tolerant münasibətin azərbaycanlıların mentalitetinə xas bir dəyər olduğunu nəzərə alsaq, fərqli baxışlara, adətlərə, vərdişlərə dözümlülük mövqeyini özündə ehtiva edən multikulturalizmin Azərbaycan üçün xüsusi əhəmiyyətini anlamaq heç də çətin olmaz. Ələlxüsus da "Multikulturalizm ili" çərçivəsində həyata keçirilən çoxsaylı tədbirlər ölkəmizin bu sahədə əldə etdiyi nailiyyətlərin həm ölkə ictimaiyyətinə, həm də beynəlxalq aləmə çatdırılması baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb etdiyini açıq şəkildə ortaya qoydu. Ölkəmiz dünyada sözün həqiqi mənasında tolerant və multikultural dövlət olaraq tanındı.

***“Paralel”in
Araşdırma Qrupu
Yazı Azərbaycan
Respublikasının
Prezidenti yanında
KİV-ə Dövlət Dəstəyi
Fondunun maliyyə
dəstəyi ilə çap olunub***